

Pradžia>Mokymai, teisminiai tinklai ir agentūros>Teisinių mokymas>ES mokymo tinklai ir struktūros

ES mokymo tinklai ir struktūros

Dėl Europos teisės aktų raidos ir didesnio Europos piliečių judumo pastarąjį dešimtmetį išryškėjo tešinio praktikuojančių teisinių mokymo Europos lygmeniu poreikis. Keletas Europos lygmens įstaigų, įsteigtų remiant valstybės narėms, taip pat įvairios profesinės organizacijos rengia atitinkamus mokymus, kuriems finansinę paramą dažnai skiria Europos Sąjunga.

Europos lygmens mokymo tinklai ir įstaigos

Profesinės organizacijos, rengiančios mokymus Europos lygmeniu

ES lygmens teisminiai tinklai, bendradarbiaujantys su ETMT Europos teisėjų mokymo srityje

Europos lygmens mokymo tinklai ir įstaigos

Teisės specialistai, priklausomai nuo jų specializacijos ir konkrečių reikmių, gali kreiptis į bet kurią iš toliau trumpai apibūdintų mokymo įstaigų. Universitetai ir privačios mokymo įstaigos taip pat siūlo daug kursų.

Teisėjams ir prokurorams

Europos teisėjų mokymo tinklas (ETMT)

ETMT, įsteigtas 2000 m., rengia mokymo standartus ir programas, koordinuoja teisinių mainus ir mokymo programas, taip pat skatina ES nacionalinių teisėjų ir prokurorų mokymo įstaigų bendradarbiavimą. ETMT generalinis sekretoriatas įsikūręs Briuselyje (Belgija). Glaustą informaciją apie ETMT vykdomą veiklą rasite [čia](#).

Visiems teisės specialistams

Europos teisės akademija (ERA)

ERA rengia konferencijas, seminarus, profesinio mokymo kursus ir politines diskusijas įvairiomis ES teisės temomis, skirtus visiems teisės specialistams. ERA įsikūrusi Triere (Vokietija). Glaustą informaciją apie ERA vykdomą veiklą rasite [čia](#).

Europos viešojo administravimo institutas Europos – teisėjų ir teisinių centras (EIPA)

Viena iš EIPA veiklos sričių yra su Europos Sąjungos teise susiję mokymai. Mokymai atitinka teisėjų, praktikuojančių teisinių, ES ir valstybių narių pareigūnų, taip pat privačiajame sektoriuje dirbančių teisinių poreikius. EIPA padaliniai įsikūrę Mastrichte (Nyderlandai), Liuksemburge, Barselonoje (Ispanija) ir Varšuvoje (Lenkija). Glaustą informaciją apie EIPA vykdomą veiklą rasite [čia](#).

Profesinės organizacijos, rengiančios mokymus Europos lygmeniu

Toliau nurodytos Europos lygmeniu teisės specialistams atstovaujančios organizacijos rengia specialius *ad hoc* mokymus.

Advokatai, baristeriai, solisitoriai

Europos Sąjungos advokatūrų ir teisinių draugijų taryba (CCBE).

Notarai

Europos Sąjungos notarų taryba (CNUE).

Teismo pareigūnai

Tarptautinė teismo pareigūnų sąjunga (UIHJ).

ES lygmens teisminiai tinklai, bendradarbiaujantys su ETMT Europos teisėjų mokymo srityje

ETMT jungia ES valstybių narių nacionalines teisėjų mokymo įstaigas, todėl turi geriausias galimybes koordinuoti ir plėtoti tolesnį teisėjų mokymą. Šis tinklas bendradarbiauja su kitais ES lygmens teisminiais tinklais, kurių atitinkama paskirtis ir su mokymu susiję interesai nurodyti šiose suvestinėse:

Europos teismų tarybų tinklas ([ENCJ PDF \(166 Kb\) en](#))

Europos Sąjungos aukščiausiųjų teismų pirmininkų tinklas ([PDF \(146 Kb\) en](#))

Europos Sąjungos valstybinių ir aukščiausiųjų administracinių teisminių institucijų tarybų asociacija („ACA-Europe“ [PDF \(168 Kb\) en](#))

Europos teisminis tinklas ([ETT PDF \(159 Kb\) en](#))

Europos teisminis tinklas civilinėse ir komercinėse bylose ([ETT – civilinės bylos PDF \(149 Kb\) en](#))

Europos administracinės teisės teisėjų asociacija ([AEAJ PDF \(152 Kb\) en](#))

Europos konkurencijos teisės srities teisėjų asociacija ([AECLJ PDF \(151 Kb\) en](#))

Europos tarpininkavimo teisėjų asociacija ([GEMME PDF \(148 Kb\) en](#))

Europos darbo teismų teisėjų asociacija ([EALCJ PDF \(154 Kb\) en](#))

Tarptautinė pabėgėlių teisės teisėjų asociacija ([IARLJ PDF \(156 Kb\) en](#))

Europos Sąjungos teisėjų forumas aplinkos klausimais ([EUJFE PDF \(153 Kb\) en](#))

Europos prokurorų tinklas aplinkos klausimais ([ENPE PDF \(148 Kb\) en](#))

Projekto, kuriuo skatinamas ETMT ir pirmiau išvardytų tinklų bendradarbiavimas, 2013–2014 m. ataskaita pateikiama [čia](#).

Paskutinis naujinimas: 24/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

Europos teisės akademija (ERA)

Europos teisės akademijos (ERA) tikslas – siekti, kad ES teisė būtų geriau suprantama ir tinkamai taikoma, visoje Europoje rengiant teisės specialistų mokymus ir sudarant galimybes diskutuoti ir keistis informacija.

Tikslinės grupės

ERA dirba su visais praktikuojančiais teisininkais:

teisėjais,

prokurorais,

privačia praktika besiverčiančiais advokatais,
notarais,
juriskonsultais ir verslo teisės advokatais,
teisėsaugos pareigūnais,
viešojo administravimo subjektų teisininkais.

Rengiamų mokymų rūšys

Kaip pažymėta 2011 m. rugsėjo mėn. Europos Komisijos komunikate dėl teisininkų mokymo, ERA „yra sėkmingai surengusi daug Europos Sąjungos teisės seminarų, skirtų daugiakultūrei auditorijai“. Tryje (kur, netoli ES teismų sostinės Liuksemburgo, yra jos centras), Briuselyje ir kituose Europos miestuose ji rengia įvairaus lygmens konferencijas ir kursus:

metines **konferencijas ir forumus**, kuriuose apžvelgiamos ir aptariamos aktualios tendencijos, **seminarus**, kuriuose teisės specialistams išsamiai nagrinėjama konkrečios srities raida, **pagrindų mokymus**, kuriuose supažindinama su konkrečia ES teisės sritimi, **informacinius susirinkimus** Briuselyje, kuriuose analizuojamos aktualios ES teisės tendencijos, teisės kalbos kursas.

Be to, ERA:

rengia e. mokymo kursus ir išteklius,

rengia **e. pristatymus**, kuriuose dalyvauja geriausi ES teisės specialistai, leidžia ketvirtinį **teisės žurnalą** „ERA Forum“.

ERA yra parengusi mokymo programas įvairių sričių ES teisės klausimais, kaip antai:

Europos viešoji teisė, pvz., institucinė teisė, pagrindinės teisės, prieglobstis ir migracija, aplinkos teisė, mokesčiai;
Europos privatinė teisė, pvz., vartotojų teisių apsauga, darbo ir socialinė teisė, tarptautinė privatinė teisė, teisminis bendradarbiavimas civilinėse bylose;
Europos komercinė teisė, pvz., konkurencijos teisė, viešieji pirkimai, intelektinės nuosavybės teisės, įmonių teisė, finansinės paslaugos;
Europos baudžiamoji teisė, pvz., teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose, policijos bendradarbiavimas.

Veikla 2015 m.

2015 m. ERA surengė **157 mokymus**, kuriuose dalyvavo 6 903 **teisininkai iš 54 šalių**. Be to, ji pasiūlė **7 e. mokymo kursų** ir apie 60 e. pristatymų.

Dalyvių profesinė specializacija:

teisėjai – 27 %,
prokurorai – 5 %,
privačia praktika besiverčiantys advokatai – 24 %,
juriskonsultai – 5 %,
teisėsaugos pareigūnai – 1 %,
ES pareigūnai – 7 %,
ministerijų pareigūnai – 6 %,
kiti valstybės tarnautojai – 9 %,
mokslininkai – 5 %,
fondų ir NVO atstovai – 4 %,
kiti – 6 %.

Tarptautinės partnerystės ir susitarimai

2013 m. ERA – steigiamoji [Europos teisėjų mokymo tinklo](#) (ETMT) narė – buvo 2014–2017 m. laikotarpiui perrinkta į ETMT iniciatyvinį komitetą. Tam pačiam laikotarpiui ERA buvo išrinkta Tinklo programų darbo grupės organizatore ir jo Technologijų darbo grupės narė. Ji palaiko stiprius partnerystės ryšius su atskiromis nacionalinėmis teisėjų mokymo institucijomis, o su kai kuriomis iš jų yra sudariusi pagrindų susitarimus dėl bendro teisėjų ir prokurorų mokymų organizavimo.

Įgyvendindama projektus ERA taip pat reguliariai dirba su [Europos Sąjungos advokatūrų ir teisininkų draugijų taryba](#) (CCBE), [Europos Sąjungos notariatų taryba](#) (CNUE), [Europos įmonių teisininkų asociacija](#) (ECLA) ir kitomis Europos bei nacionalinėmis teisininkų organizacijomis.

Kaip visuomeninis fondas, ERA yra [Europos fondų centro](#) narė.

Istoriniai faktai

ERA įsteigta 1992 m. Europos Parlamento iniciatyva. Fondo steigėjai buvo Liuksemburgo Didžioji Hercogystė, Reino krašto-Pfalco federalinė žemė, Tryro miestas ir ERA asociacijos draugai. Vėlesniais metais prie fondo taip pat prisijungė 25 iš 28 ES valstybių narių.

Kontaktiniai duomenys

Europos teisės akademija (ERA)
Metzer Allee D-54295 Trier, Vokietija
Telefonas +49 651 93737-0
Briuselio skyrius
Avenue d'Auderghem 36 - B-1040 Brussels, Belgija
E. paštas info@era.int
Darbuotojų – 74.

Teisinis ERA statusas – pelno nesiekiantis visuomeninis fondas.

Nuoroda

[ERA svetainė](#)

Paskutinis naujinimas: 24/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

Europos viešojo administravimo institutas (EIPA)

Europos teisėjų ir teisininkų centras yra specializuotas Europos viešojo administravimo instituto (EVAI) padalinys. Centras yra įsikūręs Liuksemburge, jo paskirtis – rengti mokymus teisėjams, prokurorams, privačia praktika besiverčiantiems advokatams ir viešojo administravimo subjektų teisininkams, dirbantiems ES valstybėse narėse, šalyse kandidatėse ir šalyse, sudariusiose asociacijos susitarimus su ES ir ELPA šalimis.

Rengiamų mokymų rūšys

2011 m. rugsėjo mėn. Europos Komisijos komunikate dėl teisininkų mokymo EVAI įvardijamas kaip vienas iš nedaugelio Europos lygmens mokymo paslaugų teisėjams ir kitų teisinių profesijų atstovams teikėjų. Daugelį šių mokymų parengia ir surengia EVAI Europos teisėjų ir teisininkų centras (EVAI ETTC). Be mokymų, į kuriuos galima užsiregistruoti, ir konferencijų, EVAI ETTC teikia įvairų **pritaikytą ir praktinį** mokymą, konsultavimo paslaugas ir konsultuojamąjį ugdymą, taip pat atlieka lyginamuosius tyrimus, susijusius su ES teisės ir teisėjų mokymo teikimu ES valstybėse narėse ir šalyse, sudariusiose asociacijos susitarimus su ES (šalyse kandidatėse, ELPA šalyse ir kt.). Šios paslaugos teikiamos pagal sutartis ir ES institucijų skiriamas dotacijas arba sudarant dvišales sutartis su nacionalinėmis administracijomis.

Centras siūlo tokių rūšių **kursus, į kuriuos galima užsiregistruoti**:

įvairios trukmės **praktinius užsiėmimus**;

suaugusiųjų **mokymosi visą gyvenimą programoms**, pavyzdžiui, magistrantūros studijų programoms ir magistrantūros lygmens paskaitas (stacionaraus ir mišraus mokymosi internetu programas); siūlomoms programoms, trunkančioms nuo vienos savaitės iki dvejų metų;

individualiai pasirenkamus **e. mokymosi vadovus** tokiomis temomis kaip teisė susipažinti su dokumentais, vidaus rinkos klausimai (pvz., laisvas asmenų judėjimas, viešieji pirkimai ir t. t.), aplinkos apsaugos teisė ir teismo bendradarbiavimo klausimai;

konferencijas apie naujausias įvairių teisės sričių tendencijas, pvz., ES aplinkos ir finansinių paslaugų teisės, teismo bendradarbiavimo, ES viešosios tarnybos teisės ir pastarojo meto Teisingumo Teismo praktikos tendencijų srityse.

Mokymų pagal sutartis srityje EVAI ir jo Europos teisėjų ir teisininkų centras Liuksemburge specializuojasi teikti tokių rūšių veiklą, kuri **pritaikoma** pasitarus su klientais, siekiant patenkinti jų konkrečius poreikius:

praktinius užsiėmimus, kuriuose **apjungiami problemų sprendimu grindžiamo mokymosi ir konsultuojamojo ugdymo** užsiėmimai;

pažintinius vizitus, tiek atskirai, tiek kartu su mokymo kursais atitinkamomis temomis;

pritaikytus **mišraus mokymosi** kursus;

įvairios trukmės **įvadinio mokymo** modulius teisėjams, prokurorams ir kitiems teismo darbuotojams nei teisėjai;

dėstytojų rengimo praktinius užsiėmimus, įskaitant mokomosios medžiagos ir vadovų rengimą.

EVAI ETTC mokymo veikla apima šias **temas**:

ES (ir EEE) institucinę teisę;

Europos administracinę teisę ir pagrindines teises;

Europos reguliavimo klausimus, kaip antai aplinkos, vartotojų apsaugos, maisto saugos, darbo ir socialinę teisę;

visas ES vidaus rinkos sritis, įskaitant finansines paslaugas, viešuosius pirkimus ir konkurencijos teisę;

Europos ir tarptautinį teisminį bendradarbiavimą šeimos, komercinės teisės ir kitose civilinėse bylose, taip pat teisminį ir teisės saugos bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose;

ES ir ELPA teismų procedūras ir kaip juose bylinėtis.

Centras taip pat specializuojasi mokymo ir konsultuojamojo ugdymo srityje, kuriais siekiama **stiprinti teismų nepriklausomumą ir gerinti teisingumo vykdymą ir kokybę**, nustatant toliau išvardytų sričių žinias ir praktinę patirtį ir jomis dalijantis:

kokybės valdymo diegimo teisingumo sektoriuje;

teisminių institucijų (teismų, prokuratūrų, teisėjų mokymo institucijų) valdymo;

teisėjų mokymo poreikių analizės ir teisėjų mokymo kokybės bei poveikio vertinimo;

etikos ir kovos su korupcija;

viešųjų ryšių ir komunikacijos politikos ir įgūdžių;

E. teisingumo priemonių diegimo ir naudojimo.

Šiuo metu vykdoma veikla

EVAI kasmet įgyvendina 600–700 mokymų, kuriuose dalyvauja 12–14 000 žmonių. Iš jų EVAI ETTC surengia **110–130 mokymų per metus**, skirtų minėtoms tikslinėms grupėms.

Bendras 2015 m. surengtų **mokymų skaičius** (įskaitant įvadinius mokymus ir pažintinius vizitus): 131

Kursai teisėjams, prokurorams ir privačia praktika besiverčiantiems teisininkams: 28

Kursai kitiems teisės specialistams, įskaitant kitus teismo darbuotojus nei teisėjai: 3

Kursai viešojo administravimo subjektų teisininkams ir kitiems specialistams: 100

Bendras **kursų dalyvių skaičius** 2015 m.: 2423

Kursai teisėjams, prokurorams ir privačia praktika besiverčiantiems teisininkams: 375

Kursai kitiems teisės specialistams, įskaitant kitus teismo darbuotojus nei teisėjai: 26

Kursai viešojo administravimo subjektų teisininkams: 2022

Bendras **vidutinis mokymo dienų skaičius vienam dalyviui** 2015 m.: 2

Kursai teisėjams, prokurorams ir privačia praktika besiverčiantiems teisininkams: 2

Kursai kitiems teisės specialistams, įskaitant kitus teismo darbuotojus nei teisėjai: 4

Kursai viešojo administravimo subjektų teisininkams: 2

Į šiuos statistinius duomenis įtraukti įvadiniai, tęstiniai mokymai, konsultuojamasis ugdymas ir pažintiniai vizitai, taip pat dalyviai iš ES ir kitų šalių, tačiau į juos neįtraukti su centro magistrantūros studijų programa susiję duomenys. Į šiuos duomenis įtraukti tiek kursai, į kuriuos galima užsiregistruoti, tiek iš dalies finansuojama veikla (pvz., Teisingumo GD veiksmų dotacijomis), tiek visiškai ES ir nacionalinių institucijų su EVAI sudarytomis sutartimis finansuojama veikla. Tačiau į duomenis neįtraukti pagal EVAI vadovaujamą projektą „EUROMED Justice III“ mokyty teisėjų ir teisininkų duomenys.

Tarptautinės partnerystės ir susitarimai

EVAI yra Europos viešojo administravimo tinklo (**EUPAN**) dalis.

EVAI ETTC sudarė dvišalius bendradarbiavimo susitarimus su nacionalinėmis teisėjų mokymo institucijomis keliose ES valstybėse narėse ir šalyse kandidatėse.

Daug metų įgyvendindama projektus EVAI dirbo – ir toliau dirba – su nacionalinėmis teisėjų mokymo institucijomis visoje Europoje, taip pat Europos lygmens įvairių teisinių profesijų atstovų asociacijomis, pvz., Europos Sąjungos notariatų taryba (CNUE), Europos antstolių rūmais (CEHJ) ir Europos advokatūrų ir teisininkų draugijų taryba (CCBE).

Praeitis

EVAI įsteigtas 1981 m. kaip **nepriklausomas pelno nesiekiantis fondas**, rengiantis specializuotus mokymus Europos integracijos klausimais ir tenkinantis Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinių institucijų (įskaitant teismines institucijas) ir Europos institucijų poreikius. Šiandien EVAI narės yra 22 valstybės narės ir Norvegija.

1992 m. EVAI įsteigė pirmąjį savo padalinį Liuksemburge, **Europos teisėjų ir teisininkų centrą**, kurio pagrindinis tikslas – rengti teisėjų ir prokurorų, valstybės institucijų teisininkų ir privačia praktika besiverčiančių teisininkų mokymus Bendrijos (dabar – ES) teisės aiškinimo ir taikymo klausimais.

2012 m. EVAI Europos teisėjų ir teisininkų centras kursų temas pritaikė prie pagrindinių tikslinių grupių poreikių. Specialiai teisminių profesijų atstovams (įskaitant kitus nei teisėjai teismų darbuotojus) ir kitų teisinių profesijų atstovams centras teikia **pritaikytas praktinio mokymo** programas, taip pat konsultavimo paslaugas ir konsultuojamąjį ugdymą, kuriais siekiama perteikti ne tik žinias, bet ir praktinę bei gerąją patirtį, ir padėti stiprinti tarpvalstybinį pasitikėjimą.

Kontaktiniai duomenys

EVAI padalinys Liuksemburge – Europos teisėjų ir teisininkų centras
2, circuit de la Foire Internationale, 1347 Luxembourg, LIUKSEMBURGAS

E. paštas info-lux@eipa.eu

Darbuotojų skaičius: 15

Teisinis statusas: pelno nesiekianti organizacija

Susijusi nuoroda

[EVAI svetainė](#)

Paskutinis naujinimas: 24/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

Europos teisėjų mokymo tinklas (ETMT)

Siekiant geriausių rezultatų Europos teisėjų mokymo srityje, ETMT yra pagrindinė platforma, skatinanti Europos teisėjų mokymus ir keitimąsi žiniomis. Šis tinklas atstovauja daugiau kaip 120 000 Europos teisėjų, prokurorų ir dėstytojų interesams visoje Europoje įvairiose mokymo srityse, pavyzdžiui, ES civilinės, baudžiamosios ir komercinės teisės, lingvistikos ir socialiniais klausimais.

ETMT vizija – padėti skatinti bendrą teisės ir teismų kultūrą Europoje. ETMT yra įgalotas padėti kurti Europos teisingumo erdvę ir skatinti daugiau sužinoti apie Europos Sąjungos teisinę sistemą, taip didinant ES valstybių narių teisėjų ir prokurorų tarpusavio supratimą, pasitikėjimą ir aktyvinant bendradarbiavimą. Be to, ETMT nustato mokymo poreikius ir kuria mokymo standartus bei programas, koordinuoja teisėjų mokymų mainus ir programas, dalijasi teorine ir praktine mokymo patirtimi ir skatina ES teisėjų mokymo institucijų bendradarbiavimą.

2015 m. tinklas nuolat plėtėsi, ETMT pavyko apmokėti 5 032 teisėjus ir prokurorus iš visų ES valstybių narių, įvykdžius 1 815 mainų ir surengus 84 seminarus. Palyginti su praėjusių metų duomenimis, mokymo dienų padaugėjo 14,38 proc. Veikla buvo sėkminga ir dėl tolesnės ETMT veiklos portfelio plėtros.

Pastaruoju metu dėl ETMT raidos atsirado naujų galimybių toliau plėstis – ne tik dedant daugiau pastangų svarbiausiose srityse, bet ir skatinant kurti naujas partnerystes, visų pirma 2014 m. birželio mėn. pasirašius susitarimo memorandumą su Europos teisėjų tinklais ir asociacijomis.

Galiausiai ETMT laimėjimai buvo pagarsinti Tarybos išvadose [„Praktikuojančių teisininkų mokymas: viena iš svarbiausių priemonių siekiant konsoliduoti ES acquis“](#) (2014/C 443/04), kuriose nurodyta, kad ES lygmeniu ETMT *per savo narius gali geriausiai koordinuoti nacionalinę mokymo veiklą ir plėtoti tarpvalstybinę mokymo pasiūlą, skirtą teisėjams ir prokurorams.*

2016 m.: žvilgsnis į ateitį

Svarbiausius ETMT rezultatus galima pristatyti taip:

- tinklas, remiantis 2011 m. EK komunikate ir 2020 m. ES teisingumo darbotvarkėje nustatytais tikslais, toliau stiprinamas didinant mokymo veiklos rūšių skaičių, plečiant mokymų aprėptį, įtraukiant naujas teisės sritis ir neteisinius teisėjų ir prokurorų mokymus ir galiausiai (o tai ne mažiau svarbu) – gerinant mokymų kokybę, t. y. taikant išsamų vertinimo procesą ir palaikant ryšius su daugeliu partnerių mokymo veiklos plėtojimo klausimais;
 - geresnis koordinavimas ir pagalba nacionalinėms mokymo institucijoms, nariams ir stebėtojams, siekiant palengvinti ir tobulinti jų mokymo pasiūlymus, dėl to reikšmingai išplėtojant ETMT Katalogo ir Katalogo+ programas ir organizuojant tinklaveikos platformas bei mokymo renginius;
 - geresni veiklos rodikliai pagal esamas finansines ir metodines priemones, taip pat per ETMT tinklaveiką perteikta teorinė ir praktinė patirtis siūlant veiklą, skirtą nustatyti ir skleisti geriausių mokymų patirtį ir mokymo metodiką.
- Šie rezultatai padeda siekti 2014–2020 m. laikotarpiui nustatytų strateginių tikslų:
- toliau skatinti teisėjų ir prokurorų iš skirtingų Europos teisinių sistemų tarpusavio pasitikėjimą;
 - kelti Europos teisėjų žinių apie ES teisę lygį;
 - užtikrinti aukštą Europos teisėjų mokymų kokybės lygį ir palaikyti aukštus nacionalinių teisėjų mokymų kokybės standartus;
 - skatinti ankstyvą teisėjo ir prokuroro Europos profilio kūrimą;
 - siekti, kad ETMT tinklaveikos funkcija būtų aktyvesnė;
 - siekti veiksmingesnio išorinio bendradarbiavimo;
 - siekiant išlaikyti teisėjų nepriklausomumą, kuo labiau stiprinti ETMT vaidmens pirmumą visose teisėjų mokymo srityse ES lygmeniu.

ETMT VEIKSMAI

Teisėjų mainai

Dėl perkėlimo į kitos šalies teisėjų aplinką teisėjų mainai gali padėti keistis geriausia patirtimi ir žiniomis ir labiau pajaušti priklausymą bendrai teismų kultūrai. Nuo Mainų programos įkūrimo 2005 m. **fiksuojamas proporcingas augimas**. 2015 m. ETMT išdidžiai atšventė teismų institucijų mainų programos 10 metų sukaktį. Dalyvių ir dalyvaujančiųjų valstybių, taip pat siūlomos veiklos rūšių nuolat daugėja: iš pradžių 2005 m. mainuose dalyvavo 169 ES teisėjai ir prokurorai, o 2015 m. jų buvo 1 815.

Ilgainiui išplėtotas platus mainų galimybių pasirinkimas, kad siūlomi mokymo veiksmai būtų įvairinami ir atitiktų įvairius teisminių institucijų poreikius:

- trumpalaikiai mainai ES valstybių narių teismuose (1–2 savaitės);
- ilgalaikių mokymų laikotarpiai (3–12 mėnesių) Europos Sąjungos Teisingumo Teisme, Europos Žmogaus Teisių Teisme ir EUROJUSTE;
- specializuoti mainai: nesena naujovė – buvo įtraukti įvairiose teisės srityse, pavyzdžiui, aplinkos teisės, pabėgėlių teisės, darbo teisės ar konkurencijos teisės klausimais besispecializuojančių teisėjų ir prokurorų mainai;
- profesiniai mainai ir pažintiniai vizitai kovos su terorizmu ir radikalizacijos klausimais: dar vieni naujos rūšies mainai, rengiami nuo 2015 m. siekiant reaguoti į didėjančius ES teismų ir prokuratūrų poreikius ir prioritetus;
- dvišaliai ES valstybių narių teismų ar prokurorų tarnybų mainai, taip pat pradėti 2015 m., kai grupė tos pačios teismo ar prokuratūros tarnybos darbuotojų kartu lankosi kitos ES valstybės narės teismo ar prokuratūros tarnyboje siekdami įgyti daugiau žinių, perimti geriausia patirtį ir plėsti bendradarbiavimą;
- dėstytojų mainai, daugiausia dėmesio skiriant mokymų metodikai, įskaitant ETMT parengtoje ataskaitoje nustatytą geriausia patirtį pagal bandomąjį projektą dėl Europos teisėjų mokymų, kurį Europos Parlamentas pasiūlė 2012 m., o Europos Komisija įvykdė 2013–2014 m.

ETMT ketina toliau plėtoti savo ES teisėjų mainų pasiūlymą – nuo 2016 m. pradės siūlyti ES valstybių narių teismų pirmininkams ir prokuratūrų vadovams skirtus specialius mainus.

AIAKOS programa

Pagal šią programą siūlomi dviejų savaitių trukmės mainai (viena savaitė užsienyje ir viena savo šalyje su užsienio kolegomis) mišrioms nacionalinių ir užsienio dėstytojų ar naujai paskirtų teisėjų ir prokurorų grupėms – jie vyksta į kitas Europos pradinio lygio mokymų mokyklas, teismus ir prokuratūras. Pagrindinis šio projekto tikslas – didinti dalyvių informuotumą apie europinį jų (būsimo) darbo aspektą ir skatinti savitarpio supratimą apie skirtingą Europos teismų kultūrą ir sistemas. 2015 m. AIAKOS programoje dalyvavo 401 būsimas ES teisėjas ir prokuroras.

Pažintiniai vizitai

2–5 dienų trukmės vizitai į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą, Europos Žmogaus Teisių Teismą, Eurojustą ir Briuselyje esančias Europos institucijas leidžia teisėjams, prokurorams ir dėstytojams iš visos Europos susipažinti su šių institucijų veikla, taip pat pasikeisti ekspertinėmis žiniomis, patirtimi ir geriausia patirtimi.

2015 m. ETMT pažintiniuose vizituose dalyvavo beveik 400 teisėjų ir prokurorų.

Mokomosios darbo grupės ir seminarai

Baudžiamosios justicijos seminarai

Tarpusavio pasitikėjimas yra pagrindas Europos Sąjungos teritorijoje veiksmingai taikyti baudžiamąją justiciją. Teisėjų mokymais baudžiamosios teisenos srityje užtikrinamas sklandus tarptautinis bendradarbiavimas, teismų sprendimų pripažinimas baudžiamosiose bylose ir praktikuojančių teisininkų abipusis pasitikėjimas baudžiamosios justicijos sistemomis.

Šioje srityje ETMT skatina inovatyvius mokymo modelius („mokaisi kai darai“) rengdama baudžiamosios justicijos seminarus, kad būtų didinamas supratimas apie esamus ES baudžiamosios justicijos teisės aktus ir praktikuojantys teisininkai iš skirtingų valstybių galėtų bendradarbiauti tarpusavyje.

ETMT baudžiamosios justicijos srityje plėtojama projektų pagrindas – įvairių Europos organizacijų ir ETMT bendradarbiavimo stiprinimas. Europos teisminis tinklas ir Eurojustas ETMT seminaruose dalyvauja kaip pagrindiniai dalyviai, skatinantys teismų bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose. Rengiant JTG bendradarbiavimo seminarus kartu su CEPOL

ir bendradarbiaujant su JTG tinklu teismų ir teisėsaugos pareigūnai gali gerinti tarptautinį bendradarbiavimą atliekant sudėtingus tyrimus. Be to, ETMT ir Europos genocido, nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų tyrimo ir patraukimo baudžiamojon atsakomybėn už juos tinklas (Genocido tinklas) kartu įgyvendino sėkmingą mokymo programą dėl svarbiausių tarptautinių nusikaltimų ir jų poveikio ES.

Seminarais „Procesinės garantijos baudžiamosiose bylose ES“ (naujas seminarų ciklas, kurį numatoma įgyvendinti 2016 m.) siekiama didinti supratimą ir apžvelgti gynybos teises baudžiamojoje teisėje pagal ES teisę remiantis įvairiomis direktyvomis, kuriomis siekiama stiprinti procesines garantijas (vertimas raštu ir žodžiu, informacija ir galimybė gauti advokatą).

2015 m. baudžiamosios justicijos seminarų dalyvių buvo daugiau kaip 400.

Kalbinis projektas

ETMT ypatingą dėmesį skiria kalbinių projektų kūrimui siekiant mokyti ES teisėjus teisinės anglų ir prancūzų kalbos. Kiekvienais metais nuo 2011 m. įvairiose ES valstybėse narėse buvo rengiami keli kalbiniai seminarai apie teismų bendradarbiavimą baudžiamosiose ir (arba) civilinėse bylose. Šiais kursais siekta ugdyti teisinius ir kalbinius dalyvių įgūdžius, praktiškai ir dinamiškai derinant teisinės informacijos ir kalbos užduotis. Be to, jais siekta sudaryti sąlygas praktikuojantiems įvairių ES valstybių narių teisininkams užmegzti tiesioginius ryšius siekiant ugdyti bendrą Europos teisės kultūrą.

Pagal ETMT 2015 m. kalbų programą Europos teisėjams buvo sudarytos plačios mokymo galimybės: be kalbų mokymo teismų bendradarbiavimo baudžiamosiose ir (arba) civilinėse bylose srityje, buvo mokoma kalbų žmogaus teisių ir e. mokymo modulių srityse.

Pagal kalbų programą buvo ne tik rengiami seminarai, bet ir atnaujintas vadovas su anglų ir prancūzų kalbų baudžiamosios teisės žodynu.

Kalbų vadovas elektronine forma pateikiamas [čia](#).

2015 m. buvo pasiektas labai svarbus skaičius – nuo pirmojo kalbinio seminaro (įvykusio 2011 m. vasario mėn.) apmokyta 1000 teisėjų ir prokurorų, t. y. tais metais, kai ETMT kalbų programoje dalyvavo daugiau kaip 300 civilinės, baudžiamosios teisės ir žmogaus teisių srityse praktikuojančių Europos teisininkų iš daugiau kaip 20 ES valstybių narių.

Administracinės teisės projektas

Administracinės teisės darbo pogrupis sudarytas ETMT įsipareigojus atsižvelgti į visų Europos teismų darbuotojų mokymo poreikius, siūlant mokymų derinius tokiose įvairiose srityse kaip ES viešieji pirkimai, prieglobsčio teisė, alternatyvus ginčų sprendimas (AGS), žmogaus teisės ir galimybė kreiptis į teismą, mokesčių teisė ir daug daugiau. Per visus šiuos mokymus dalyviai sužino daugiau apie Europoje dirbančius savo kolegas ir su iškiliausiais atitinkamos srities ekspertais aptaria svarbiausius teisės klausimus. Be to, Europos Žmogaus Teisių Teismas siūlo dalyviams galimybę dalyvauti Didžiosios kolegijos posėdžiuose ir su esamais ir buvusiais teismo pareigūnais aptarti įvairių bylų baigtį. 2015 m. administracinės teisės pogrupis kartu su partneriais iš Mediacijos teisėjų asociacijos (GEMME), Europos administracinių bylų teisėjų asociacijos (AEAJ) ir Tarptautinės pabėgėlių bylų teisėjų asociacijos (IARLJ) surengė aukštos kokybės mokymus žmogaus teisių, AGS ir prieglobsčio teisės klausimais. Esami ir buvę Europos Komisijos, EŽTT ir ESTT pareigūnai, Europos Tarybos HELP programa taip pat palaikė projektą, kad mokymai būtų rengiami tarpusavyje keičiantis informacija ir atliekant praktines užduotis. Administracinės teisės pogrupis, siekdamas, kad jo veikla apimtų daugiau dalyvių, ir toliau įsipareigoja kasmet suteikti galimybę skaitmeniniu būdu prumeruoti bent du jo mokymus. 2015 m. skaitmeniniu būdu buvo prumeruojami viešųjų pirkimų ir ES prieglobsčio teisės mokymai.

2015 m. daugiau kaip 200 teisėjų, prokurorų ir dėstytojų dalyvavo Administracinės teisės pogrupio mokymo veikloje.

Civilinės teisenos projektas

CiLaw projekto tikslas – gerinti teismų bendradarbiavimą civilinės teisės klausimais, daugiausia dėmesio skiriant dalyvaujančių šalių teisinių sistemų tobulinimui ir teisės kultūros ugdymui, taip pat svarbiausiems ES teisės aspektams. Svarbiausios civilinės teisės seminarų temos – šeimos teisė, įmonių teisė, Europos proceso teisė ir komercinė teisė.

Pagal civilinės teisės projektą rengiami dviejų dienų trukmės mokymo seminarai 28 ES valstybių narių teisėjams ir prokurorams.

Rengiant civilinės teisės seminarus ateityje bus siekiama apimti daugiau sričių, kad būtų labiau patenkinti ES teisingumo srityje dirbančių specialistų mokymo poreikiai. ETMT Civilinės teisės pogrupis 2016 m. rengs papildomus prumeruojamąją transliaciją grindžiamus seminarus, suteikdamas visiems susidomėjusiems ES specialistams galimybę nemokamai gauti mokymo programas. Bendradarbiaudamas su ETMT projekto partneriais ir visada siekdamas naujų mokymo iššūkių, Civilinės teisės pogrupis planuoja bendradarbiauti su Europos mediacijos teisėjų asociacija (GEMME) įgyvendinant jau ne kartą sėkmingai surengtą mokymo seminarą Europos civilinio proceso klausimais šeimos teisės bylose.

2015 m. civilinės teisės seminaruose dalyvavo 239 ES teisėjai.

Teisėjų mokymo metodai

Teisėjų mokymo metodų (TMM) veiksmai buvo oficialiai pradėti 2015 m., o atsižvelgiant į galimybes, sudarius darbo grupę, buvo atliepti tokie poreikiai:

- ES teismų specialistų pasidalijimas gerąja teisėjų mokymo patirtimi ir kartu naujų žinių pateikimo ir mokymų rengimo metodų kūrimas;
- poreikis suderinti teisėjų mokymą ir teisingumo kokybę.

TMM kartu su visais kitais įgyvendintais ETMT veiksmais galima laikyti *kelrode žvaigžde*, nes jų tikslas – siūlyti efektyviausias ir konkrečias mokymo metodikas bei aktyviau skleisti geriausių patirtį, o tai yra pagrindinis reikalavimas bet kokiems teisėjų mokymo veiksams.

2015 m. TMM DG darbas buvo organizuojamas pagal tris aktualias temas ir tris pagrindines veiksmy sritis: vertinimas, meistriškumas ir lyderystė.

Daug dėmesio skiriant priemonėms, buvo atnaujintas [ETMT teisėjų mokymo metodikos Europoje vadovas](#) (anksčiau tai buvo Dėstytojų mokymo vadovas, išleistas 2013 m.), kad juo būtų galima lengviau dalytis ir jis būtų lengviau prieinamas. Be to, buvo parengti vertinimo klausimynai ir mokymo vertinimų vadovas, kad nacionalinėms mokymo institucijoms būtų lengviau keistis geriausia patirtimi.

Pirmaisiais veiklos metais TMM veiksmų dalyvių buvo 131.

THEMIS konkursas Europos teisminėms institucijoms

ETMT THEMIS konkurse gali dalyvauti teisėjai stažuotojai iš visos Europos ir juo skatinama keistis nuomonėmis bei formuoti naują požiūrį į temas, susijusias su tarptautiniu bendradarbiavimu civilinės ir baudžiamosios teisės, žmogaus teisių ir teisminės deontologijos srityse. Pagrindinis THEMIS konkurso tikslas – suburti būsimus teisėjus iš įvairių Europos šalių, kad jie galėtų pasidalyti bendromis vertybėmis, pasikeisti nauja patirtimi ir aptarti naujas perspektyvas juos bendrai dominančiose srityse.

Šį konkursą ETMT rengia kasmet ir jame gali dalyvauti teisėjai stažuotojai iš visų mokymo institucijų, kurios yra ETMT narės arba stebėtojos. Konkurse gali dalyvauti trijų teisėjų stažuotojų ir vieno mokytojo / kuratoriaus komanda, konkursą sudaro keturi pusfinalio etapai ir didysis finalas. Pirmos ir antros pusfinalio vietos laimėtojai dalyvauja didžiajame finale. Konkursą laimėjusi komanda gauna prizą – vienos savaitės pažintinį vizitą bet kurioje Europos teisminėje institucijoje, kurį rengia ir finansuoja ETMT. Pusfinalio ir didžiojo finalo temos yra skirtingos; 2015 m. jos buvo susijusios su tarptautiniu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose, tarptautiniu teismų bendradarbiavimu civilinėse bylose (Europos šeimos teisė), tarptautiniu teismų bendradarbiavimu civilinėse bylose (Europos civilinis procesas), teismų etika ir profesiniu elgesiu, teise į teisingą bylos nagrinėjimą (ES pagrindinių teisių chartijos 47 str. ir EŽTK 6 str.). 2015 m. THEMIS konkurse dalyvavo 44 komandos, iš viso 164 dalyviai.

Katalogas

ETMT bendrasis katalogas egzistuoja nuo 2003 m. Tai yra ETMT narių rengiamos ir atrenkamos mokymo veiklos, kuri siūloma visiems ES valstybių narių teismams, katalogas. 2015 m. ETMT bendrajame kataloge 16 teisminių institucijų siūlė 216 seminarų. Svarbiausios bendrojo katalogo temos – profesinė praktika, sociologiniai aspektai, lingvistika, teisėjų gebėjimai, žmogaus teisės, teismo medicina, Europos tarptautinė teisė, baudžiamoji teisė, civilinė teisė ir administracinė teisė. 2015 m. bendrojo katalogo programoje iš viso dalyvavo 1 407 dalyviai.

Visų valstybių narių mokymo veiklos katalogas+

Šio projekto tikslas – suteikti Europos teisėjams ir prokurorams galimybę dalyvauti teismų mokymo institucijų, kurios yra ETMT narės, rengiamuose mokymo kursuose. 2015 m. projekte dalyvavo 17 teisminių institucijų, kiekviena iš jų surengė seminarą konkrečia teisės tema. Iš viso dalyviams iš užsienio buvo pasiūlyta 280 vietų. Vertinant programos sėkmę, iš viso užimta 72 proc. visų siūlytų mokymo vietų (iš viso 206 dalyviai iš užsienio). Be to, 1 251 nacionalinis dalyvis dalyvavo Katalogo+ seminaruose, kuriuos siūlė atitinkamos jų nacionalinės mokymo institucijos. 2015 m. iš viso buvo apmokyti 1 457 teisėjai.

Kovos su terorizmu seminarai

Ši programa pradėta 2015 m. kaip išsami mokymo programa kovos su terorizmu ir radikalėjimu iki smurtinio ekstremizmo temomis.

Per dešimtmetį ETMT plėtėsi siekdamas atliepti Europos teismams tenkančius iššūkius. Dėl didelio poreikio imtis bendrų ir koordinuotų veiksmų mokymo programos daugiausia buvo susijusios su pagrindinėmis smurtinio ekstremizmo priežastimis ir radikalėjimo prevencija, ir neseniai keletas aukšto lygio asmenų ne kartą minėjo teismų ir teisėsaugos bendradarbiavimą kovojant su terorizmu bei geriausios patirties mainus tyrimo, teroristinius nusikaltimus padariusių asmenų patraukimo baudžiamajon atsakomybėn, reabilitavimo ir reintegracijos srityse, kuris, deja, tapo ypač aktualus dėl nesėkmingų įvykių Europoje. Šiomis aplinkybėmis Europos Komisija patikėjo ETMT ir jo nariams partneriams sukurti išsamią mokymo programą kovos su terorizmu ir radikalėjimu iki smurtinio ekstremizmo tema, kuri būtų įgyvendinta per laikotarpį nuo 2015 m. rugsėjo mėn. iki 2016 m. gegužės mėn. ir pritaikyta atitinkamų suinteresuotųjų subjektų bei praktikuojančių specialistų visoje ES poreikiams. Pagal šį projektą sukuriama išskirtinis teisėjų, prokurorų ir kitų teisingumo sektoriaus profesionalų forumas keistis žiniomis ir geriausia patirtimi su savo kolegomis iš visos Europos, aptarti naujausius teisinius pokyčius ir uždavinius baudžiamąjį persekiojimą ir teismų bylose, susijusiose su teroristų kovotojais iš užsienio ir kitais smurtiniais ekstremistiniais nusikaltėliais, taip pat gvildinti radikalėjimo ir jo prevencijos bei išaiškinimo mechanizmus.

Pirmaisiais veiksmų metais kovos su terorizmu seminaruose dalyvavo daugiau kaip šimtas ES teisėjų.

E. priemonės

ETMT tiria galimybes plėtoti įvairias e. priemones, kad teismų mokymo galimybės būtų labiau prieinamos ir kad būtų suteikti būtini išteklių tiems, kurie valdo teismų mokymo programas ir jų turinį.

Visada yra poreikis kuo plačiau skleisti teismų mokymus ir žinias. Be to, reikia gerinti administracinę efektyvumą valdant teisminių institucijų programas ir jų dalyvius. Ne mažiau svarbu tai, kad šalims, kurios numato ar ketina suteikti teismų mokymo galimybių, reikia prieigos prie informacijos ir ryšių norint veiksmingai dirbti. E. priemonės patenkina visus šiuos poreikius. ETMT yra sukūręs ir pateikęs daug įvairių e. priemonių. Tai yra įvairios internetinės platformos, internetinė taikomosios programos sistema, e. mokymo ir mišraus mokymo kursai, tinklalaidės ir internetu rengiami seminarai, taip pat virtualiųjų išteklių rinkinys. Pavyzdžiai:

– tinklų kūrimo platforma kaip labai svarbi virtuali bendradarbiavimo erdvė dirbantiems ETMT projektuose. Taip pat yra kelios esminės priemonės, pavyzdžiui, ekspertinių duomenų bazė ir keitimasis informacija EK kvietimų platformoje;

– ETMT rengia ketverius e. mokymo kursus, kuriuose gali laisvai dalyvauti visi;

– tinklalaidės ir internetu rengiami seminarai.

ETMT partneriai:

Europos Komisija;

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas;

Europos Žmogaus Teisių Teismas;

Europos Taryba;

CEPOL;

Europos prieglobsčio paramos biuras;

Eurojustas;

Genocido tinklas – Europos genocido, nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų tyrimo ir baudžiamąjį persekiojimą tinklas;

Jungtinės tyrimų grupės;

Teismų tarybų tinklas (ENCJ);

Europos Sąjungos valstybės tarybų ir aukščiausiųjų administracinių teismų asociacija (ACA-Europe);

Europos teisminis tinklas;

Tarptautinė pabėgėlių teisės teisėjų asociacija (IARLJ);

Europos konkurencijos teisės teisėjų asociacija (AECJL);

Europos tarpininkavimo teisėjų asociacija (GEMME);

Europos darbo teismų teisėjų asociacija (EALCJ);

Europos Sąjungos teisėjų forumas aplinkos klausimais (EUFJE);

Europos prokurorų aplinką tinklas aplinkos klausimais (ENPE);
Prokuratūrų ar lygiaverčių institucijų Europos Sąjungos valstybių narių aukščiausiuose teismuose tinklas (NADAL);
Europos administracinių bylų teisėjų asociacija (AEAJ);
Europos bendradarbiavimo teisingumo ir vidaus reikalų klausimais tarptautinė asociacija (EUCOJUST);
Makso Planko institutas.

Istoriniai faktai

ETMT yra 2000 m. įsteigta pelno nesiekianti tarptautinė organizacija.
1999 m. vyko neoficialūs kai kurių ES teisėjų mokymo institucijų vadovų susitikimai;
2000 m. sukurtas Europos teisėjų mokymo tinklas (Bordo chartija);
2003 m. tinklas tampa pagal Belgijos teisę įsteigta pelno nesiekiančia tarptautine organizacija ir įgyja teisinį statusą;
2004 m. įgyvendinta organizacinė reforma finansiniam pajėgumui užtikrinti ir į tinklo veiklą įtrauktos naujosios ES valstybių narių teisėjų mokymo institucijos;
2005 m. Briuselyje įsteigiamas nuolatinis sekretoriatas;
2006 m. Europos Komisija leidžia įgyvendinti pirmąją metinę teisėjų mainų programą;
2008 m. labai išauga teisėjų mainų mastas ir mokymų katalogo pasiūla;
2009 m. tinklas pripažįstamas viena iš suinteresuotųjų ES e. mokymo strategijos šalių;
2010 m. ETMT pradėjo rengti pirmąsias savo mokymo programas;
2012 m. augimas toliau tvirtai tęsiasi, įvairios ETMT mokymo veiklos (neįtrauktos į ETMT katalogą) dalyvių skaičius viršija 2400;
2013 m. Europos Komisija įvertina ETMT laimėjimus – patvirtina pirmąją ETMT vaidmenį teisėjų mokymo srityje, t. y. Reglamentu (ES) Nr. 1382/2013 pagal naująją ES teisingumo programą ETMT 2014–2020 m. laikotarpiui suteikta dotacija veiklai;
2014 m. ETMT pasirašė susitarimo memorandumą su 12 Europos tinklų ir asociacijų dėl būsimo bendradarbiavimo teisėjų mokymo srityje.
Europos Sąjungos Taryba pripažįsta didelę ETMT reikšmę Europos teisėjų mokymo srityje.

Kontaktiniai duomenys

Adresas: Rue du Commerce 123, B-1000 Brussels, Belgium

Teisinis statusas: pagal Belgijos teisę įsteigta pelno nesiekianti tarptautinė asociacija (pranc. *association internationale sans but lucratif* (aisbl))

E. paštas [✉ ejtn@ejtn.eu](mailto:ejtn@ejtn.eu);

Susijusi nuoroda

[✉ ETMT interneto svetainė](#)

Paskutinis naujinimas: 24/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.